

അദ്ധ്യായം 7
ഇക്കോ റെസ്റ്റോറേഷൻ

ആമുഖം

പരിസ്ഥിതി പുനഃസ്ഥാപിക്കൽ എന്നത് "തകർച്ചയോ കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ചതോ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടതോ ആയ ഒരു ആവാസ വ്യവസ്ഥയെ വീണ്ടെടുക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ്". സസ്യങ്ങളുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും പ്രാദേശിക ജനസംഖ്യയിൽ മാറ്റം വരുത്തിയും അധിനിവേശജൈവ-ജീവി വർഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ അനിയന്ത്രിതമായി ഉപയോഗിച്ചും (കൃഷി, ഖനനം പോലുള്ളവ) ജലം മലിനമാക്കിയും, പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളെ പരിവർത്തനം ചെയ്തും ആവാസ വ്യവസ്ഥകളിൽ മാറ്റം വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

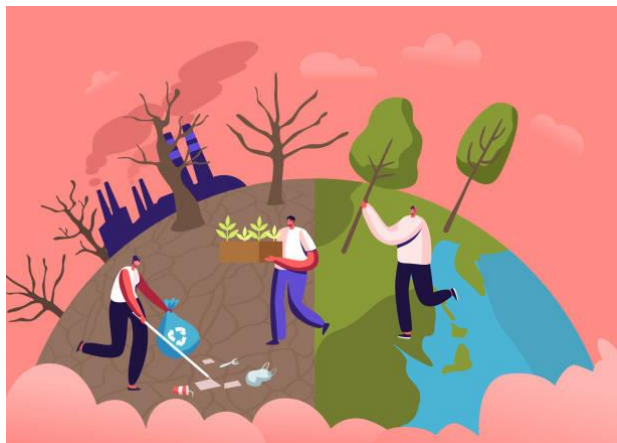
പാരിസ്ഥിതിക പുനഃസ്ഥാപനത്തിലൂടെ മനുഷ്യപ്രവർത്തനങ്ങളാൽ സ്വാഭാവിക ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് വരുത്തിയ നാശനഷ്ടങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയും അവയെ മുമ്പത്തെ അവസ്ഥയിലേക്കോ മനുഷ്യപ്രവർത്തനങ്ങളാൽ മാറ്റമില്ലാത്ത അവസ്ഥയിലേക്കോ തിരികെ കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നയം

പ്രാഥമികമായി ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് കൂടുതൽ നഷ്ടം തടയുക എന്നതാണ്. ആസൂത്രണം, നിർവഹണം, നിരീക്ഷണം എന്നീ മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളായി പുനരുദ്ധാരണ പ്രക്രിയ നടപ്പിലാക്കുകയും നാശനഷ്ടങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തലോടെ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യും. പാരിസ്ഥിതിക സമഗ്രത പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന പ്രദേശത്തെ സമൂഹവും ഭൂപ്രകൃതികളുടെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വ്യവസ്ഥാപിത രീതിശാസ്ത്രവും തമ്മിലുള്ള വിടവ് നികത്തുന്നതിന് പുനരുദ്ധാരണ പ്രക്രിയയ്ക്ക് ഒരു സ്ഥാപന ഘടന ആവശ്യമാണ്. പ്രായോഗിക അറിവും ശാസ്ത്രീയ ധാരണയും തെളിയിക്കപ്പെട്ട വൈദഗ്ദ്ധ്യവും നൽകുന്നതിലൂടെ പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങൾ സ്വമേധയാ പങ്കെടുക്കുകയും നിരവധി ഉപജീവന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പ്രയോജനം നേടുകയും ചെയ്യും.

പശ്ചാത്തലം

തൃത്താല നിയോജകമണ്ഡലത്തിലുൾപ്പെടുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലെ ഭൂഗർഭജലനിരപ്പ് ഏറ്റവും

താഴ്ന്നിലയിലും സെമിക്രിട്ടിക്കൽ ഗണത്തിലുൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമാണ്. കൂടിയ ജനസാന്ദ്രതയും ആളോഹരി ജല ലഭ്യതയിലുള്ള കുറവും സമീപഭാവിയിൽ തന്നെ വിവിധ പ്രതിസന്ധികൾ സൃഷ്ടിക്കാനിടയുള്ളതുമാണ്.

തദ്ദേശീയ സസ്യ ഇനങ്ങളുടെ പുനരവലോകനം, അതിനിവേശ ഇനങ്ങളും കളകളും നീക്കം ചെയ്യുക, ടാർഗെറ്റുചെയ്ത ജീവിവർഗങ്ങളുടെ ശ്രേണി മെച്ചപ്പെടുത്തുക മുതലായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിയും മണ്ണൊലിപ്പ് നിയന്ത്രിച്ചും വനനശീകരണം തടഞ്ഞും മണ്ണ് സംരക്ഷിച്ചും ജലസ്രോതസ്സുകളെ പരിപാലിച്ചും ദുർലഭമായ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളെ പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ്ദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയും ശരാശരി താപനിലയിൽ നാല് ഡിഗ്രി എങ്കിലും കുറച്ച് അതിജീവനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു.

രീതിശാസ്ത്രം

പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

1. ആവാസവ്യവസ്ഥ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ;

എ. ജൈവവൈവിധ്യ നഷ്ടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഘടകങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുക.

ബി. നിലവിലെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും സംരംഭങ്ങളും തിരിച്ചറിയുക, അവ ജൈവ വൈവിധ്യ പരിഗണനകളെ എങ്ങനെ സമന്വയിപ്പിക്കുന്നു.

സി. ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് അധഃപതിച്ച ആവാസവ്യവസ്ഥകളും ഏറ്റവും കൂടുതൽ പുനരുദ്ധാരണ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളും തിരിച്ചറിയുക

ഡി. മുൻകാല പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പാഠങ്ങൾ വിലയിരുത്തുക

2. പരിസ്ഥിതി വ്യവസ്ഥ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്ന തിനുള്ള സ്ഥാപനപരമായ അന്തരീക്ഷം മെച്ചപ്പെടുത്തുക;

എ. ലക്ഷ്യങ്ങൾ, നയങ്ങൾ, തന്ത്രങ്ങൾ, പ്രോത്സാഹന നടപടികൾ, സ്പെഷ്യൽ പ്ലാനിംഗ് ടൂളുകൾ, പ്രക്രിയകൾ എന്നിവ വിലയിരുത്തുക, കൂടാതെ സുരക്ഷ നടപടി കളുടെ ആവശ്യകത പരിഗണിക്കുക.

ബി. പ്രവർത്തനങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നതിന് നിയമപരവും നയപരവും സാമ്പത്തികവുമായ ചട്ടക്കൂടുകൾ അവലോകനം ചെയ്യുക

3. ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആസൂത്രണവും നടപ്പാക്കലും; പരിസ്ഥിതി പുനഃസ്ഥാപന പ്രവൃത്തികൾ

1.ഭൂഗർഭ ജലവിധാനം

- പൊതുകിണറുകളുടെ റീചാർജിങ്
- വ്യക്തിഗത കിണറുകളുടെ റീചാർജിങ്
- കുഴൽ കിണറുകളുടെ റീചാർജിങ്
- പൊതു-വ്യക്തിഗത കെട്ടിടങ്ങളിൽ മഴ വെള്ള സംഭരണികൾ, മഴക്കുഴികൾ, റീചാർജിങ് പിറ്റുകൾ, മൾച്ചിംഗ് പിറ്റുകൾ
- പൊതുകിണറുകളുടെ നിർമ്മാണം/ നവീകരണം
- വ്യക്തിഗത കിണറുകളുടെ നിർമ്മാണം/ നവീകരണം
- പൊതു കുളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം/ നവീകരണം
- വ്യക്തിഗത കുളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം/ നവീകരണം, കോണ്ടൂർ ട്രെഞ്ചുകൾ
- സ്ട്രാഗേഡ് ട്രെഞ്ചുകൾ

➤ 2.ജൈവ വൈവിധ്യം

- പച്ചതൃത്തുകൾ
- നഗര മേഘലകളിൽ മിയാവാക്കി മാതൃകകൾ
- നല്ലറികൾ
- വനവൽകരണം
- കാവ് സംരക്ഷണം
- ഔഷധ സസ്യങ്ങളുടെ നല്ലറികൾ
- ഔഷധ സസ്യങ്ങളുടെ ഉദ്യാനങ്ങൾ
- തേൻ കനി വനം

എ. പുനഃസ്ഥാപന അവസരങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകുക, വ്യക്തവും അളക്കാവുന്നതുമായ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെ പുനഃസ്ഥാപന പദ്ധതികൾ വികസിപ്പിക്കുക.

ബി. ആസൂത്രണത്തിനും നടപ്പാക്കലിനും ഏറ്റവും പ്രസക്തമായ രീതികൾ, പ്രക്രിയകൾ, നടപടികൾ എന്നിവയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകുക.

സി. നിലവിലുള്ള പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക.

4.നിരീക്ഷണം, വിലയിരുത്തൽ, ഫീഡ്ബാക്ക്, ഫലങ്ങളുടെ പ്രചാരണം.

എ. അഡാപ്റ്റീവ് മാനേജ്മെന്റിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നിലവിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽനിന്നും സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള അനുഭവങ്ങൾ പങ്കിടുക, തുടർച്ചയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക

➤ 3.നദി

- നദീതട സംരക്ഷണം/ പുനഃസ്ഥാപനം
- മോർഫോളജിക്കൽ അസസ്മെന്റ്
- എറോഷൻ മോണിറ്ററിംഗും വിലയിരുത്തലും
- നദിയുടെ ഒഴുക്ക് നിയന്ത്രിക്കുക
- ശുദ്ധജല മത്സ്യങ്ങളെയും മറ്റ് ജീവിശാസ്ത്ര വർഗ്ഗങ്ങളെയും സംരക്ഷണം
- മത്സ്യം മുട്ടയിടുന്നതിനുള്ള ഇടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കൽ
- തടയണകൾ
- അടിയണകൾ

➤ 4.തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ

- തണ്ണീർത്തടസംരക്ഷണം/ പുനഃസ്ഥാപനം
- തണ്ണീർത്തട സൃഷ്ടി
- ജല ബജറ്റുകൾ
- നീർത്തട വിശകലനം
- സ്പീം ബങ്ക് സംരക്ഷണ
- നടപ്പാലങ്ങൾ
- ഗള്ളി പ്ലഗുകൾ
- ഗല്ലികളുടെ ആഴം വർദ്ധിക്കുന്നത് നിയന്ത്രിക്കുക
- ശാസ്ത്രീയമായ ഡ്രൈനേജ് നിർമ്മാണം

- ജിയോ ടെക്സ്റ്റൈൽസ് ഉപയോഗിച്ചുള്ള തീര സംരക്ഷണം
- സ്കീം പുനഃസമാപിക്കൽ / സമലംമാറ്റം
- സ്കീം ബാക്ക് / സ്റ്റോപ്പ് സ്റ്റബിലൈസേഷൻ ഒഴുക്കിന്റെ വേഗത കുറയ്ക്കുക ജിയോ ടെക്സ്റ്റൈൽസ് ഉപയോഗിച്ചുള്ള തീര സംരക്ഷണം
- ഗല്ലികളുടെ ആഴം വർദ്ധിക്കുന്നത് നിയന്ത്രിക്കുക
- ശാസ്ത്രീയമായ ഡ്രൈനേജ് നിർമ്മാണം
- **5. മണ്ണ്**
- സ്റ്റോൺ പിച്ച് കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ്
- മൺ ബണ്ടുകൾ
- ഹസ്ക് ട്രെയിംഗും പുതയിടലും ഉള്ള സെൻട്രിപെറ്റൽ ടെറസിംഗ്
- റബ്ബറിനുള്ള സ്കീപ്പ് ടെറസിംഗ്
- തരിശുഭൂമി വികസനം (ഹോർട്ടികൾച്ചറൽ സസ്യങ്ങൾ നടൽ)
- ഇടവിളയായി ഹോർട്ടികൾച്ചറൽ സസ്യങ്ങൾ നടൽ
- ലൈവ് ഫെൻസിങ്
- മൺകട്ടകൾ
- കല്ല് പാകിയ കോണ്ടൂർ ബണ്ട്
- **6. ഉപജീവനം**
- പശു വളർത്തൽ, ആട് വളർത്തൽ, മൂയൽ വളർത്തൽ, തേനീച്ച വളർത്തൽ, കൂൺ കൃഷി
- മണ്ണിര കമ്പോസ്റ്റിംഗ്
- പരവതാനി നിർമ്മാണം
- സോപ്പ് നിർമ്മാണം
- കറിപാഡർ നിർമ്മാണം
- ബേക്കറി യൂണിറ്റ്
- മൃഗസംരക്ഷണം
- തുണി സഞ്ചി നിർമ്മാണം
- ജൈവ പച്ചക്കറി കൃഷി
- തയ്യൽ മുതലായവ
- **7. മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ**
- ഉപേക്ഷിച്ച ക്വാറികളുടെ പുനരുദ്ധാരണം
- സോളാർ വൈദ്യുതീകരണം
- സോളാർ ജംഗ്ഷൻ ലൈറ്റുകൾ
- പോർട്ടബിൾ സോളാർ ലാമ്പുകളുടെ വിതരണം.
- സോളാർ പാനലുകളുള്ള ബസ് ഷെൽട്ടറുകൾ
- ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ്
- **8. പരിസ്ഥിതി/ കാലാവസ്ഥ**
- ഒരു പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത വിലയിരുത്തൽ
- ബയോമാസ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന തോട്ടങ്ങൾ
- പക്ഷികളുടെ ആവാസ സംരക്ഷണം
- പുൽമേടുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണം
- അധിനിവേശ സ്പീഷീസ് നിയന്ത്രണം
- പ്രകൃതിവിഭവ സംരക്ഷണം/ സുസ്ഥിരപ്പെടുത്തൽ
- ശരാശരി മഴ, മഴയുടെ പാറ്റേൺ
- താപനില നിയന്ത്രണം
- ഡ്രൈ സ്പെൽ താപനില നിയന്ത്രണം

1. ഭൂഗർഭ ജലവിധാനം

നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	യൂണിറ്റ്	ഏജൻസി	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	എമ്മാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമ്മാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമ്മാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമ്മാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമ്മാണ്ട്
1	പൊതുകുളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം	nos	MGNREGS /LSGD	50	25000000	50	25000000	50	25000000	50	25000000	200	100000000
2	പൊതുകുളങ്ങളുടെ നവീകരണം	nos	MGNREGS/irrigation/LSGD	100	100000000	100	100000000	100	100000000	100	100000000	400	400000000
3	ഫാംപോണ്ടുകൾ	nos	MGNREGS (Para 5)	100	50000000	100	50000000	100	50000000	100	50000000	400	200000000
4	പൊതുകിണർ നിർമ്മാണം	nos	MGNREGS /LSGD	50	7500000	50	7500000	50	7500000	50	7500000	200	30000000
5	സ്വകാര്യ കിണറുകളുടെ	nos	MGNREGS (Para 5)	50	7500000	50	7500000	50	7500000	50	7500000	200	30000000
6	കിണർ റീചാർജിങ്	nos	MGNREGS (Para 5)	1000	8000000	1000	8000000	1000	8000000	1000	8000000	4000	32000000
7	മഴക്കുഴികൾ	nos	MGNREGS (Para 5)	1500	750000	1500	750000	1500	750000	1500	750000	6000	3000000
8	മഴവെള്ള സംഭരണികൾ	nos	MGNREGS	10	1000000	10	1000000	10	1000000	10	1000000	40	4000000
9	റീചാർജിങ് കുഴികൾ	nos	MGNREGS (Para 5)*	1500	1500000	1500	1500000	1500	1500000	1500	1500000	6000	6000000
10	മൾച്ചിങ് പിറ്റുകൾ	nos	MGNREGS (Para 5)	1500	1500000	1500	1500000	1500	1500000	1500	1500000	6000	6000000
11	കോൺട്രൂർ ട്രെയ്സുകൾ	m	MGNREGS (Para 5)	5000	7500000	5000	7500000	5000	7500000	5000	7500000	20000	30000000
12	സൂഗ്രെഡ് ട്രെയ്സുകൾ	nos	MGNREGS (Para 5)	1000	500000	1000	500000	1000	500000	1000	500000	4000	2000000
	ആകെ												843000000

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	യൂണിറ്റ്	ഏജൻസി	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്
1	നല്ലൂറി	nos	MGNREGS	8	1600000	8	1600000	8	1600000	8	1600000	32	6400000
2	വനവൽക്കരണം പൊതുഭൂമി	km	MGNREGS	80	140000000	80	140000000	80	140000000	80	140000000	320	560000000
3	വനവൽക്കരണം സ്വകാര്യ ഭൂമി	acre	MGNREGS (para 5)	10	17500000	10	17500000	10	17500000	10	17500000	40	70000000
4	പച്ചത്തുരുത്ത്	acre	MGNREGS	50	87500000	50	87500000	50	87500000		0	150	262500000
5	തേൻ കനി വനം	acre	MGNREGS	50	87500000	50	87500000	50	87500000	50	87500000	200	350000000
6	സോക് പീറ്റ്	nos	MGNREGS (para 5)	10000	100000000	10000	100000000	10000	100000000	10000	100000000	40000	400000000
7	കമ്പോസ്റ്റ് പീറ്റ്	nos	MGNREGS (para 5)	10000	200000000	10000	200000000	1000	20000000	1000	20000000	22000	440000000
8	മിനി MCF	nos	MGNREGS	150	7500000	150	7500000	150	7500000	150	7500000	600	30000000
9	പുക്രഷി	acre	Forest / LSGD / MGNREGS	100	1500000	100	1500000	100	1500000	100	1500000	400	6000000
10	കാവുകളുടെ സംരക്ഷണം	NOS	Forest /devaswam	10	1000000	10	1000000	10	1000000	10	1000000	40	4000000
	ആകെ												2128900000

2. ജൈവ വൈവിധ്യം

3. നദി

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	യൂണിറ്റ്	ഏജൻസി	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമൗണ്ട്
1	തീരസംരക്ഷണം-മരം വച്ചുപിടിപ്പിക്കാൻ	nos	MGNREGS	500	250000	500	250000	500	250000	500	250000	2000	1000000
2	മുള വച്ചുപിടിപ്പിക്കാൻ	nos	MGNREGS	100	50000	100	50000	100	50000	100	50000	400	200000
3	കണ്ടൽ ചെടി വെച്ച് പിടിപ്പിക്കൽ	nos	MGNREGS	100	50000	100	50000	100	50000	100	50000	400	200000

4	തീരദേശ നടപ്പാത	km	LSGD	5	2000000	5	2000000	5	2000000	5	2000000	20	8000000
												ആകെ	9400000

4. തണ്ണീർതടങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	യൂണിറ്റ്	ഏജൻസി	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്
1	തോടുകളുടെ നവീകരണം	km	MGNREGS /MI	50	25000000	50	25000000	50	25000000	50	25000000	200	100000000
2	തടയണകൾ	nos	MGNREGS /MI	20	20000000	20	20000000	20	20000000	20	20000000	80	80000000
3	താൽക്കാലിക തടയണകൾ	nos	MGNREGS /MI	1000	2000000	1000	2000000	1000	2000000	1000	2000000	4000	8000000
4	ഗള്ളി പ്ലഗ്ഗിങ്	nos	MGNREGS /MI	100	500000	100	500000	100	500000	100	500000	400	2000000
5	പാർശ്വഭിത്തി സംരക്ഷണം കയർഭൂവസ്ത്രം ഉപയോഗിച്ച്	km	MGNREGS /MI	50	10000000	50	10000000	50	10000000	50	10000000	200	40000000
6	പാർശ്വഭിത്തി സംരക്ഷണം കല്ല് ഉപയോഗിച്ച്	km	MGNREGS /MI	50	5000000	50	5000000	50	5000000	50	5000000	200	20000000
7	നടപ്പാലം	nos	MGNREGS /MI	20	20000000	20	20000000	20	20000000	20	20000000	80	80000000
8	ഡ്രൈനേജ്	km	MGNREGS /MI/Lsgd	100	10000000	100	10000000	100	10000000	100	10000000	400	40000000
												ആകെ	370000000

5. മണ്ണ്

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	യൂണിറ്റ്	ഏജൻസി	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്

1	മണ്ണുകയ്യാല	m	LSGD/Soil Conservation/MGNER EGS	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	200000	200000000
2	കല്ലുകയ്യാല	m	LSGD/Soil Conservation/MGNER EGS	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	200000	200000000
3	കോണ്ടൂർ ബണ്ട	m	LSGD/Soil Conservation/MGNER EGS	1000	1000000	1000	1000000	1000	1000000	1000	1000000	4000	4000000
4	ട്രൈസിങ്	acre	LSGD/Soil Conservation/MGNER EGS	10	3000000	10	3000000	10	3000000	10	3000000	40	12000000
5	ഭൂവികസനപ്രവൃത്തികൾ	acre	LSGD/Soil Conservation/MGNER EGS	10	3000000	10	3000000	10	3000000	10	3000000	40	12000000
6	ജൈവവേലി	m	LSGD/Soil Conservation/MGNER EGS	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	200000	200000000
7	സെൻസിറ്റീവ് ട്രൈസിംഗ്	nos	LSGD/Soil Conservation	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	200000	200000000
8	സ്ട്രിപ്പ് ട്രൈസിംഗ്	nos	LSGD/Soil Conservation	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	50000	50000000	200000	200000000
ആകെ													1028000000

6. ഉപജീവനം

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	ഏജൻസി	യൂണിറ്റ്	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	ഏജൻസി	പ്രവൃത്തികൾ	ഏജൻസി	പ്രവൃത്തികൾ	ഏജൻസി	പ്രവൃത്തികൾ	ഏജൻസി	പ്രവൃത്തികൾ	ഏജൻസി
1	പശു വളർത്തൽ	MGNREGS /LSGD/Animal husbandry	nos	50 0	7500000 0	50 0	7500000 0	50 0	7500000 0	50 0	7500000 0	150 0	30000000 0
2	ആട് വളർത്തൽ	MGNREGS /LSGD/Animal husbandry	nos	30 0	2250000 0	30 0	2250000 0	30 0	2250000 0	30 0	2250000 0	900 0	90000000 0
3	കോഴി വളർത്തൽ	MGNREGS /LSGD/Animal husbandry	nos	200	10000000	200	10000000	200	10000000	200	10000000	600	40000000
4	തീറ്റപ്പുല്ല് കൃഷി	MGNREGS/Agri /Dairy /LSGD	acre	10	2000000	10	2000000	10	2000000	10	2000000	40	8000000

5	മുയൽ കൃഷി	LSGD /Animal husbandry	nos	80	8000000	80	8000000	80	8000000	80	8000000	320	32000000
6	തേനീച്ച വളർത്തൽ	Agri / LSGD	nos	50	2000000	50	2000000	50	2000000	50	2000000	200	8000000
7	കൂൺ കൃഷി	RSETI/ LSGD/ Agri	nos	100	500000	100	500000	100	500000	100	500000	400	2000000
8	ജൈവപച്ചക്കറി കൃഷി	LSGD/ Agri / MGNREGS/	ha	20	1000000	20	1000000	20	1000000	20	1000000	80	4000000
9	മത്സ്യകൃഷി	Fisheries / LSGD / MGNREGS	nos	80	8000000	80	8000000	80	8000000	80	8000000	320	32000000
10	വർക്ക് ഷെഡുകൾ (SHG)	MGNREGS/Kudumbasree/LSGD	nos	20	10000000	20	10000000	20	10000000	20	10000000	80	40000000
	ആകെ												556000000

7. മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ക്രമ നമ്പർ	പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്	യൂണിറ്റ്	ഏജൻസി	2022-23		2023-24		2024-25		2025-26		Total	
				പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്	പ്രവൃത്തികൾ	എമാണ്ട്
1	കുറിയകളുടെ പുനരധാരണം	nos	LSGD/Fisheries	8	2000000	8	2000000	8	2000000	8	2000000	32	8000000
2	പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ സോളാർ ലൈറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ	nos	LSGD/MLA -MP FUND/KSEB	20	4000000	20	4000000	20	4000000	20	4000000	80	16000000
3	പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളിൽ സോളാർ വൈദ്യുതി ഉപയോഗിക്കൽ	nos	LSGD/MLA -MP FUND/KSEB	8	8000000	8	8000000	8	8000000	8	8000000	32	32000000
4	സോളാർ ലൈറ്റുകളുടെ വിതരണം	nos	LSGD/MLA -MP FUND/KSEB	1000	1000000	1000	1000000	1000	1000000	1000	1000000	4000	4000000
5	ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ്	nos	LSGD/Agri /Suchitwa Mission	100	10000000	100	10000000	100	10000000	100	10000000	400	40000000
	ആകെ												100000000

